

Konference i³ (Information: Interaction and Impact)

konaná v Aberdeenu (Velká Británie) ve dnech 20. – 23. 6. 2011,
<http://www.i3conference2011.org.uk/>

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Díky členství v komisi IVIG mi bylo umožněno zúčastnit se konference i³ s podtitulem Information: Interaction and Impact. Tato konference se konala ve dnech 20. až 23. června 2011 ve skotském městě Aberdeen jako již třetí v pořadí (konference se koná vždy po dvou letech od roku 2007). Pořádající univerzitou byla Robert Gordon University (RGU, <http://www.rgu.ac.uk/>), Ústav informačního managementu (Department of Information Management).

První konference tohoto názvu se konala v roce 2007 a úspěšně obsáhla velmi široký okruh témat týkajících se informačního chování, informační gramotnosti a především praxe (dopadu) využitelnosti těchto informací. Tento rok neměl být dle informací pořadatelů žádnou výjimkou. Jak bylo vidno z rozdaných materiálů, mezinárodní účast přednášejících a praktické ukázky plánovaných, či uskutečněných projektů, skýtaly velmi rozsáhlý pohled a perspektivy na problematiku informační gramotnosti a informačního vzdělávání v různém kontextu. Jako i na jiných konferencích, i zde byl kladen důraz na sdílení poznatků, zkušeností a znalostí. Díky účasti známých osobností z oblasti informačního vzdělávání, gramotnosti či managementu byla konference také skvělou příležitostí k přímé konfrontaci názorů, problémů či otázek, které se v dennodenní praxi objevují.

Mnoho přednášek bylo věnováno aktuálním problematickým otázkám spojeným s informačním vzděláváním. Věnovaly se například otázce, na co by se měl zaměřit současný směr informační gramotnosti. Který směr je vhodný. Je to vyhledávání informací, informační chování či čistá praxe? Měli by se informační profesionálové a knihovníci plně účastnit fenoménu sociálních sítí? Co si vlastně o vzdělávání v této oblasti myslí samotní vzdělávaní uživatelé a je tato činnost opravdu tak nutná? Jaké vlivy pak na tuto činnost mají například kulturní, vzdělanostní či geografické odlišnosti? V neposlední řadě také konference položila některé otázky, týkající se měření úspěšnosti tohoto konání. V souvislosti s vývojem samotné konference se některá témata vyvíjela na základě požadavků jednotlivých účastníků a jiná samozřejmě odrážela současné dění v této oblasti.

Považuji za důležité uvést, že na konferenci se sponzorsky podílely mimo jiné také Scottish Library and Information Council (SLIC), Chartered Institute of Library and Information Professionals in Scotland (CILIPS) a organizace Research Information Network (RIN).

Jednotlivé přednášky probíhaly již od prvního dne konference, i když ten byl hlavně pojatý jako prostor k seznámení, registraci a jiným činnostem, nepřímou souvislejícím s konferencí. Každou oblast jednotlivých prezentací uváděla vždy ústřední přednáška (keynote) některé z významných osobností místní, či světové „scény“ informačního vzdělávání.

20. 6. nás Dr. Eric T Meyer (University of Oxford, VB) seznámil v přednášce „Engaging with Information: Knowledge in the Digital Age“, jak zapojit současné možnosti, jež nám nabízí digitální svět, do procesu zpracování informací a to hlavně v souvislosti s výzkumem a spoluprací při výzkumu.

Představil svůj koncept složitosti vývoje (kontinua) a jeho aplikace na vztah výzkumníků, technologie a spolupráce. Koncept byl ilustrován na příkladech některých případů z minulosti především z řad RIN, JISC (dříve Joint Information Systems Committee) a ESRC (Economic and Social Research Council).

Úterní přednáška Dr. Rosse J. Todda (School of Communication and Information at Rutgers, USA) byla pojata trochu provokativně a snažila se stanovit trochu jinou definici informační gramotnosti. Vycházela z toho, že informační gramotnost je především „metagramotnost“ a jako taková by měla mít také svoji „metateorii“. Informační gramotnost se dnes uvádí jako „mýtus“. Zmiňuje také web transliteracy.com. Jako v každé oblasti, je i zde potřeba neustálý vývoj podnětený kritikou. Název přednášky zněl „Uncovering Information Literacy: Mythology, Myopia and Movement“.

Středeční přednáška profesorky Hazel Hall (Edinburgh Napier University, VB) byla náhradou za neuskutečněnou přednášku Dr. Jette Hyldegard. Její název „Coalition and Collaboration: supporting the Development of Library and Information Sciences in the UK“ dává tušit, čeho se jedna z hlavních přednášek bude týkat. V Anglii proběhly dvě iniciativy na podporu IS a knihoven. Přednáška se pak věnovala, kromě jejich popisu, především demonstraci, jak kolaborativní úsilí vede i napříč různými organizacemi ke zvyšování kvality a především dopadu na výzkum v oblasti informační vědy a knihovnictví.

Poslední přednáškou bylo téma „Forensic and Archeological Human Identification: Information Processing and Presentation“. Tato zdánlivě příliš nesouvisející tematika byla přednesena profesorkou Caroline Wilkinson (University of Dundee, VB). Jedná se ale opět o formu zpracování informací a názornou formou zde byl přiblížen proces identifikace a rekonstrukce obličejové části u lidí, kteří byli již po smrti, a jejich rozpoznání bylo z jakéhokoliv důvodu znemožněno. Suchá teorie byla vyměněna za názorné ukázky a několika měsíční práce zde byla ukázána na několika videích a obrázcích od jejího počátku až po výslednou tvář, která se dnes díky moderní výpočetní technice velmi reálně blíží „originálu“.

Ostatní přednášky byly již rozděleny do paralelních sekcí vždy po dvou až třech přednáškách na každou sekci. Tyto přednášky se věnovaly zejména prezentacím současných, připravovaných či již aplikovaných projektů. Z těchto prezentací bych zmínil pouze některé. Zaujala mě například prezentace, kterou vedla syrská knihovnice Dr. Sahad Salsa (University of Damascus, SY) o vzniku koncepce IG a její zavedení do praxe. V Sýrii je zavádění jakékoliv gramotnosti nepříliš žádoucí a její pozice byla ztížena i stavem knihovnictví a informačního vzdělávání v této zemi. Na celou koncepci i zavádění do praxe bylo vládou přiděleno pouze dvacet lidí a z toho jen dva měli knihovnické vzdělání. Tato velmi energická mladá dáma zapojila do prezentace své osobní názory na situaci v Sýrii a její snímky v prezentaci vždy zdobila syrská vlajka a znak revoluce.

Za velmi zajímavé téma považuji praktické zavádění IG pomocí moderních informačních nástrojů. Jednu z možností ukázala přednášející Leeni Lehtiö (University of Tampere, FIN) na projektu pro studenty informační vědy. Tito studenti měli za úkol doplnit do lokální verze Wikipedie alespoň jedno heslo o určitém objemu informací. Vzhledem k současným celkem přísným pravidlům pro schválení takového hesla byli studenti nuceni prokázat alespoň základní znalosti IG a pro většinu z nich byl podle dotazníku takový předmět mnohem přínosnější, než pouhá teorie.

Mnoho přednášek se také věnovalo informačnímu chování a potřebám především vysokoškolských studentů. Jednou z odbornic na toto téma je i Sheila Webber (Sheffield University, VB). Pod jejím vedením byla uskutečněna případová studie na Silpakorn University v Thajsku. Na konferenci pak byly prezentovány její výsledky. Holistickým pohledem se snažili zhodnotit dopad na informační chování jednotlivých studentů a jednotlivé teorii.

Konference i³ byla dle mého názoru velmi zajímavá a ač nemám srovnání s jinou zahraniční konferencí, byla i velmi originální ve svém pojetí. Některé přednášky byly samozřejmě klasického konceptu, ale mnoho jich bylo pojato celkem originálně. Zcela jedinečnou výhodou byla možnost interakce s přednášejícím ihned po skončení prezentace, nebo na jednom z mnoha doprovodných programů pořádaných RGU. Na konferenci jsem získal několik kontaktů a do budoucna bych je rád určitě využil. Konference rozšířila nejen mé vědomosti, ale i úhel pohledu na problematiku informační gramotnosti a informačního vzdělávání, což byl její cíl.

Závěrem bych chtěl poděkovat Asociaci knihoven vysokých škol, komisi pro Informační vzdělávání a informační gramotnost a Fakultě stavební VUT v Brně, že mi umožnily, nejen finančními prostředky, tuto cestu uskutečnit.

Jakub Hájek